

Udviklingsminister Søren Pind
udvminsek@um.dk

15. april 2011

Åbent brev til Udviklingsministeren

Kære Søren Pind.

Den danske uddannelsesbistand blev sidste år genstand for en omfattende om-lægning, samtidig med, at man lagde en ny overordnet kurs for den danske bistand. Regeringen besluttede at udfase al bilateral uddannelsessektorstøtte, og vedtog samtidig, at man vil fordoble det årlige bidrag til det internationale Education for All – Fast Track Initiative (FTI). Vi er nu gået ind i et valgår – og i den anledning vil jeg gerne stille nogle spørgsmål til ministeren om de fremtidige konsekvenser af omlægningen:

I forbindelse med din præsentation af ”Regeringens Udviklingspolitiske Prioriteter” (planen for udviklingssamarbejdets udgiftsrammer for 2011-2015) i Eigtveds Pakhus den 14. september 2010 fremkom nogle interessante udtalelser, som jeg gerne vil bede dig om at uddybe lidt nærmere.

Men inden da vil jeg gerne kvittere for din klare udmelding om, at regeringen ser uddannelse som en forudsætning for skabelse af personlig frihed, som jo er den nye åbenbaring i Danmarks udviklingsbistand. Jeg er nemlig helt enig i, at friheden til at træffe et individuelt informeret valg er helt afgørende for udviklingen i de demokratiske, sociale og økonomiske processer i et samfund.

Derfor er det med lige dele undren og skuffelse, at man kan konstatere, at regeringen går fra (i den seneste finanslov) at have planlagt at bruge kr. 535 millioner på uddannelsesbistand i 2011 (400 bilateralt og 135 til FTI) til nu at foreslå en udgiftsramme på kun kr. 370 millioner i 2015 (100 til Afghanistan og 270 til FTI). Hermed fortsætter regeringen den hidtidige tendens med at nedprioritere udviklingsbistanden til uddannelse, som startede allerede i 2000¹.

---

¹ Dokumentation for dette og de efterfølgende pointer er detaljeret beskrevet i *Notat om dansk bistand til uddannelse udarbejdet af Uddannelsesnetværket*, som kan læses her: <http://www.uddannelsesnetvaerket.dk/index.php?mode=show&iMenuID=28&txID=28>, og i *Analyse af dansk bistand til uddannelse* udarbejdet af Uddannelsesnetværket, som kan hentes her: <http://www.uddannelsesnetvaerket.dk/images/FCKfiles/File/Studie%20til%20hjemmeside.pdf>

Dette stemmer heller ikke overens med, at regeringen gang på gang fremhæver sin udelte støtte til FNs 2015 mål, og at der i øjeblikket mangler ca. US\$ 16 milliarder årligt for at nå målet om uddannelse for alle inden 2015.

Hermed det første spørgsmål: 1. Hvordan forklarer udviklingsministeren sammenhængen mellem nedskæringer i uddannelsesbistanden og regeringens erkendelse af, at uddannelse er en forudsætning for udvikling, og at verdenssamfundet ikke lever op til sine internationale finansielle forpligtigelser?

Jeg er bekendt med dit svar af 9. november 2010 til Udenrigsudvalget på et §16 spørgsmål om samme emne, hvori du konstaterer, at der ikke er tale om et fald i budgettet for uddannelsesbistand. Jeg finder dog dit svar vildledende, idet du bevidst ikke medregner omkostningerne for de 4 uddannelsesprogrammer, der tidligere er blevet taget beslutning om at nedlægge, og derfor skjuler din beregning det konstante fald i støtten til uddannelsessektoren – både som andel af den samlede danske udviklingsbistand siden 2001 og i forhold til det forventede forbrug i 2009-finansloven – som finansloven for 2011 er udtryk for. Jeg vil derfor venligst anmode om, at du forholder dig til disse konkrete fakta – og ikke til hvornår hvilke programmer er blevet besluttet nedlagt.

Regeringen foreslår desuden at omlægge uddannelsesbistanden fra at være bilateral til at være multilateral. Det fremgår, at alle 8 danske uddannelsessektorprogrammer (undtagen Afghanistan) udfases over de næste 3-4 år – hvorved der i 2015 spares ca. kr. 300 millioner på det årlige budget til bilateral uddannelsesbistand – og at man vil øge tilskuddet til Verdensbankens FTI initiativ med (kun) kr. 135 millioner årligt. FTI er som bekendt en multilateral finansieringsmekanisme, der har til formål at mobilisere øget bistand til uddannelse i udviklingslandene. Man foretager således en nettonedskæring i uddannelsesbistanden for at støtte et initiativ, der skal fremme en forøgelse af den!

Samtidig forsikrer regeringen, at ”den samlede bistand til grunduddannelse vil være uændret”. Til dette tilføjede du, at denne omlægning vil føre til, at flere børn vil komme i skole, end hvis man havde fulgt regeringens plan fra 2009.

Heraf følger et dobbelt spørgsmål: 2. Hvordan kan en mere end 30% nedskæring frem til 2015 føre til, at endnu flere børn kommer i skole? Og i forlængelse heraf: 3. Hvad er det for nogle uddannelsesområder, som Danmark i øjeblikket støtter, der åbenbart ikke længere er relevante for dansk bistand i 2015?

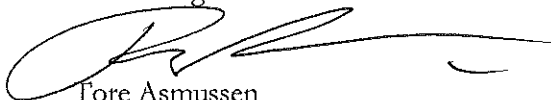
Af erfaring kender jeg dit umiddelbare svar om at ”færre midler ikke nødvendigvis betyder mindre bistand” – og du har da også flere gange argumenteret med, at omlægningen skyldes, at Verdensbanken er billigere og mere effektiv end Danida. En interessant antagelse, som dog ikke lader til at bygge på faktisk viden. Tværtimod har både en uafhængig evaluering iværksat af FTI og Education for All Global Monitoring Report påpeget endog gevaldige problemer i FTI, alt imens dansk bilateral bistand gang på gang er blevet fremhævet som noget af det mest effektive i de seneste års internationale evalueringer af bilateral bistand.

Derfor mit sidste spørgsmål: 4. Hvad er din dokumentation for, at Verdensbanken skulle være bedre til uddannelsesbistand end Danmark?

Udover at Verdensbankens spidskompetence aldrig har været uddannelse, anser jeg det for et stort tab, at Danmark omlægger stort set hele den bilaterale uddannelsesbistand til et multilateralt initiativ, idet jeg mener, at Danmark har nogle erfaringer og viden, som er kommet andre til gode hidtil, men som fremover vil forblive i Danmark. Verdensbankens FTI initiativ er et supplement, som ikke kan erstatte den langsigtede bilaterale indsats. Der er brug for en kombination af både multilateral bistand og stabile bilaterale donorer, som kan bidrage positivt og kompetent til udvikling af FTI.

På denne baggrund bør regeringens nedprioritering og omlægning af uddannelsesbistanden genovervejes, således at der skabes en logisk sammenhæng mellem de udviklingspolitiske visioner og den strategi, der lægges for dagen. Alt andet vil være en hån mod både FNs og regeringens egne visioner.

Med venlig hilsen

Tore Asmussen

Medlem af styregruppen i Uddannelsesnetværket og
international sekretær i Danmarks Lærerforening.

Cc Udenrigsudvalget